

Вирішальним є саме ступінь небезпечності посягання, що й визначає межі допустимої шкоди при необхідній обороні. Тут існує пряма залежність: чим небезпечніше посягання, тим більші межі допустимої шкоди. Очевидно, що заподіяння тяжкої шкоди тому, хто посягає, співрозмірне лише з посяганнями, що становлять велику суспільну небезпечність (наприклад, при захисті життя, здоров'я, власності тощо).

Здійснення свого права на необхідну оборону вимагає використовувати його лише при наявності необхідних умов.

Перевищенням меж необхідної оборони закон визнає умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту.

Відповідальність за перевищення меж необхідної оборони настає лише при заподіянні шкоди двох видів, а саме: тяжкого тілесного ушкодження; умисного вбивства. Відповідальність за таке перевищення меж необхідної оборони передбачена ст. 118 і 124. В інших випадках перевищення меж необхідної оборони не є злочином

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Курсант 407 навчальної групи **Фіцак Ю.В.**

Науковий керівник: доцент кафедри економічної безпеки, кандидат юридичних наук **Тихонова О.В.**

Процес становлення демократичної правової держави тісно пов'язаний з удосконаленням чинного законодавства, що регулює відносини у сфері економіки. В умовах динамічних змін, що відбуваються в економічних відносинах, розвитку нових форм господарювання та власності є нагальна потреба в удосконаленні правового статусу служби, яка веде боротьбу в сфері економіки, законодавчого визначення її місця в системі Міністерства внутрішніх справ та органів виконавчої влади

взагалі, та наданні дієвих повноважень, які б забезпечили в нових умовах ефективно і своєчасне викриття правопорушень. Особливе місце серед органів, які ведуть боротьбу з економічною злочинністю займає Державна служба боротьби з економічною злочинністю Міністерства внутрішніх справ України (далі – ДСБЕЗ МВС України). Першим спеціалізованим підрозділом по боротьбі з економічними злочинами в системі ОВС стала Служба боротьби з розкраданнями соціалістичної власності, яка поступово перетворилася в сучасну ДСБЕЗ. На основі аналізу історичних відомостей можна виділити чотири періоди становлення та розвитку ДСБЕЗ МВС України, а саме: а) період з 1917 по 1920рр.; б) початок 20-х – середина 40-х років; в) кінець 40-х – початок 90-х років; г) від 90-х і до сьогодення.

Сьогодні в діяльності цієї служби існує чимало проблем, викликаних як недосконалістю нормативних актів, так і особливостями її організаційно-правового функціонування. У сучасному суспільстві економічні злочини як відкрито, так і латентно приносять шкоду і збитки державі і суспільству. Тому проблема протистояння їм набула важливого значення і потребує невідкладного вирішення.

Із звернення колеги МВС України до особового складу органів внутрішніх справ України та військовослужбовців внутрішніх військ: «Криміногенна ситуація в Україні залишається досить складною. Кризові явища в економіці супроводжуються нарощенням суспільних суперечностей. Має місце зростання кількості злочинних проявів, у тому числі тяжких і особливо тяжких. При цьому велика їх кількість залишається нерозкритою. Значним є тіньовий сегмент економіки, розповсюдження корупційних проявів. Не відповідає сьогоденню стан боротьби з організованою злочинністю. Злочинність стала однією із загроз національній безпеці держави. Таке становище зумовлює численні звернення громадян до державних органів і вимагає рішучої активізації заходів протидії злочинним проявам усіх видів».

Отже, ДСБЕЗ разом з іншими органами забезпечує економічну безпеку держави. Також слід зазначити, що завдяки вжитим ОВС, насамперед ДСБЕЗ МВС України, заходам щороку покращується якісна складова в організації протидії злочинності у сфері зовнішньоекономічної діяльності. За 2007 рік задокументовано 400 корупційних злочинів з боку працівників митних та інших контролюючих органів. Ужиті протягом 2008 року ОВС, у тому числі й підрозділами ДСБЕЗ, заходи дали змогу подолати негативні наслідки тіньових схем під час переміщення товарів через державний кордон. Виявлено понад 1,8 тис. порушень під час увезення до України товарів на суму 104,3 млн. грн.

Ефективність діяльності підрозділів ДСБЕЗ не в останню чергу залежить від її належного нормативно-правового забезпечення. Права та обов'язки ДСБЕЗ закріплені в законах України «Про міліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальному процесуальному кодексі, Наказі МВС України від 03.09.2012 р. №769 «Про організацію діяльності підрозділів ДСБЕЗ МВС України» та інших відомих наказах. Привертає увагу, що положення нового КПК значно обмежує роль оперативного працівника ДСБЕЗ в досудовому розслідуванні і ставить його в повну залежність від слідчого, на якого тепер покладається вся відповідальність. За подібних умов боротьба з економічними злочинами знижує свою ефективність. Таку ситуацію можна виправити лише шляхом внесення змін до чинного законодавства, а саме: надання можливості оперативним працівникам звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора для проведення процесуальних дій за погодженням з слідчим. Сучасні законодавчі зміни не вирішують усіх існуючих проблем у нормативно-правовому забезпеченні підрозділів ДСБЕЗ, тому сьогодні залишається нагальною необхідність продовження законодавчих змін у цьому напрямку.